

Datu valsts inspekcija

Blaumaņa iela 11/13-15, Rīga, LV-1011, tālr. 67223131, fakss 67223556, e-pasts info@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Rīgā

Tiesu administrācijai
(izmantojot e-adreses informācijas sistēmu)

Lēmums

Rīgā,
Datums skatāms laika zīmogā

Nr.2-2.2/19

**Par pārbaudē konstatēto
un pienākuma uzlikšanu**

Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI) Tiesu administrāciju (turpmāk – TA) informē, ka administratīvās lietas Nr.2-4.3/4703 ietvaros ir pabeigusi pārbaudi par 2019.gada 3.jūlijā saņemtā [...] (turpmāk datu subjekts – DS) 2019.gada 3.jūlija iesniegumā “Par personu datu aizsardzības pārkāpumu vietnē <https://izsoles.ta.gov.lv>” ar pielikumiem (DVI reģistrēts ar Nr.2-4.3/1079-S, turpmāk – Iesniegums) minēto gadījumu par DS personas datu – vārda, uzvārda un personas koda apstrādi interneta vietnē www.google.lv, kur DS personas dati pieejami pēc to publicēšanas Elektronisko izsoļu tīmekļa vietnē.

Pārbaudes ietvaros, vērtējot TA rīcības atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (turpmāk – Regula) prasībām, **DVI nekonstatēja TA rīcībā Regulas pārkāpumus, kas attiecināmi uz Iesniegumā minēto gadījumu.**

Tomēr, ņemot vērā to, ka DVI Elektronisko izsoļu tīmekļa vietnē: <https://izsoles.ta.gov.lv> (turpmāk – informācijas sistēma) neatrada skaidri pieejamu informāciju par privātuma aizsardzību, informē TA, ka tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka Regula un Fizisko personu datu apstrādes likums (turpmāk – FPDAL), savukārt DVI kompetenci, uzdevumus un pilnvaras nosaka VDAR 55.-58.pants un FPDAL 4.-5.pants.

Regulas mērķis ir aizsargāt fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības un jo īpaši to tiesības uz personas datu aizsardzību.

DVI norāda, ka saskaņā ar Regulas 4.panta 7.punktu par personas datu apstrādes atbilstību ir atbildīgs pārzinis – fiziskā vai juridiskā persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūras, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus. Attiecībā uz konkrēto gadījumu, DVI konstatē, ka saskaņā ar 2014.gada 30.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.589 “Tiesu administrācijas nolikums” 1.punktu, TA ir tieslietu ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Saskaņā ar Elektronisko izsoļu vietnes lietošanas noteikumu 2.punktu, kas pieejami informācijas sistēmas sadaļas “Noteikumi” apakšsadaļā “Elektronisko izsoļu vietnes lietošanas noteikumi”¹, **informācijas sistēmas turētājs**

¹ <https://izsoles.ta.gov.lv/noteikumi/1>

un pārzinis ir TA. Līdz ar to TA ir atbildīga par personas datu apstrādes atbilstības nodrošināšanu informācijas sistēmā.

Saskaņā ar Regulas 6.panta 1.punktu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no 6.panta 1.punktā minētajiem pamatojumiem. Regulā ir noteikti seši vispārīgi tiesiskie pamati: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana.

Papildus tiesiskā pamata nodrošināšanai, pārzinim ir jāievēro arī Regulas 5.pants, kurš nosaka personu datu apstrādes principus, kas pārzinim jāievēro, veicot personu datu apstrādi. Regulas 5.panta 1.punkta "a" apakšpunktā noteikts, ka personas dati tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā ("likumīgums, godprātība, un pārredzamība"). Pārredzamības principa tiesiskais regulējums noteikts VDAR III nodaļā (Datu subjekta tiesības). Regulas 12.pantā ir izklāstīti vispārīgie principi, kas attiecas uz: informācijas sniegšanu datu subjektiem (saskaņā ar 13.–14.pantu); saziņu ar datu subjektiem saistībā ar viņu tiesību īstenošanu (saskaņā ar 15.–22.pantu); un saziņu saistībā ar datu aizsardzības pārkāpumiem (34.pants). **Pārredzamības princips sevī ietver datu subjekta tiesības būt informētam un Regulas 12.pants nosaka, ka pārzinis veic atbilstošus pasākumus, lai kodolīgā, pārredzamā, saprotamā un viegli pieejamā veidā, izmantojot skaidru un vienkāršu valodu, datu subjektam sniegtu visu 13. un 14. pantā minēto informāciju [..], no kā izriet, ka pārzinim ir pienākums nodrošināt datu subjektu ar iespēju pārraudzīt datu apstrādi. Regulas 58.apsvērums nosaka, ka pārredzamības principa pamatā ir prasība, ka visa informācija, kas adresēta sabiedrībai vai datu subjektam, ir kodolīga, viegli pieejama un viegli saprotama un ka tiek izmantota skaidra un vienkārša valoda un papildus – vajadzības gadījumā – vizualizācija. Šādu informāciju var sniegt elektroniski, piemēram, darot to pieejamu sabiedrībai tīmekļa vietnē. Tas ir jo īpaši svarīgi situācijās, kad iesaistīto personu skaits un praksē izmantoto tehnoloģiju sarežģītība apgrūtina datu subjekta iespējas zināt un saprast, vai tiek vākti viņa personas dati, kas to dara un kādā nolūkā.**

Darba grupa personu aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi (kas izveidota, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 1995.gada 24.oktobra Direktīvas 95/46/EK "Par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti" 29.pantu) (turpmāk - 29.panta Darba grupa) Pārredzamības pamatnostādnes saskaņā ar Regulu² (turpmāk – Pamatnostādnes) **skaidro pārredzamības principa īstenošanu.**

Attiecīgi Regulas 12.panta 1.punkts nosaka, ka **pārredzama informācija ir tāda, kas ir kodolīga, pārredzama un viegli pieejama.** Pamatnostādnes nosaka, ka "Viegla pieejamība" elements nozīmē, ka datu subjektam nevajadzētu būt spiestam meklēt informāciju; viņiem uzreiz ir jābūt redzamam, kur un kā var piekļūt šai informācijai, piemēram, tieši to sniedzot viņiem, nodrošinot saiti uz to, skaidri norādot to vai kā atbildei uz dabiskās valodas jautājumu, piemēram, tiešsaistes vairāku līmeņu paziņojums par datu aizsardzību, sadaļā "Biežāk uzdotie jautājumi," no kā izriet, ka **viens no efektīvākajiem pārredzamības principa īstenošanas paņēmieniem ir informācijas (kas nodrošina datu subjektu ar informāciju par viņa datu apstrādi) publicēšana iestādes tīmekļa vietnē.**

Pamatnostādņu veidotāji Pamatnostādņu 11.punktā arī norādījuši, ka katrai organizācijai, kura uztur tīmekļa vietni, ir jāpublicē privātuma paziņojums. Galvenajai (tiešajai) hipersaitei uz privātuma paziņojumu ir jābūt skaidri redzamai ikkatrā tīmekļa vietnes lapā ar vispārpieņemtu terminu (piemēram, "Privātums", "Privātuma politika" vai "Datu aizsardzības paziņojums"). [Tās] izvietojums vai krāsu plānojums, kas padara tekstu vai hipersaiti mazāk pamanāmu vai grūti atrodamu tīmekļa vietnē, netiek uzskatīts par viegli pieejamu. [..] Viens veids, kā izpildīt šo prasību, ir **nodrošināt, lai informācija nekad nebūtu vairāk kā "divu klikšķu attālumā" (piem. iekļaujot opciju "Konfidencialitāte/datu**

² Pieejamas: <https://www.dvi.gov.lv/lv/wp-content/uploads/Vadl%C4%ABnijas-parp%C4%81rredzam%C4%ABbas-principa-nodro%C5%A1in%C4%81%C5%A1anu-personas-datu-apstr%C4%81d%C4%93.pdf>.

aizsardzība” lietotnes izvēlnes funkcionalitātē). [...] 29.panta Darba grupa kā labāko praksi iesaka personas datu vākšanas brīdī tiešsaistes kontekstā sniegt saiti uz privātuma paziņojumu vai arī šo informāciju padarīt pieejamu tajā pašā lapā, kurā tiek vākti personas dati.

Papildus norādāms, ka atbilstoši Regulas 24.panta 1. un 2.punktam, ņemot vērā apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, kā arī dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, pārzinim jāīsteno atbilstoši tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi pierādīt, ka apstrāde notiek saskaņā ar Regulu. Tādējādi saprotams, ka pārzinis nodrošina tehniskos un organizatoriskos līdzekļus, lai datu apstrāde būtu droša.

DVI rīcībā esošā informācija liecina par to, ka informācijas sistēmā datu subjektam skaidrā un viegli sasniedzamā veidā nav izvietoti noteikumi par personas datu apstrādi. DVI, pamatojoties uz Regulas 57.panta 1.punkta “a” un “h” apakšpunktu, FPDAL 4.panta pirmās daļas 1.punktu un 5.panta pirmās daļas 1.punktu, 2020.gada 25.jūnijā **veica informācijas sistēmas pārbaudi par informācijas sistēmā izvietotajiem noteikumiem par personas datu apstrādi.** Par minēto sastādīts Akts administratīvā procesa Lietā Nr. L-2-4.3/4703 par tīmekļa vietnes apskati Nr.2-5.1/118 ar pielikumu kopumā uz 11.lp.

DVI tīmekļa vietnes apskates laikā pārliecinājās, ka informācija, kas izvietota tīmekļa vietnē, neiekļauj pieejamu skaidru informāciju par privātuma aizsardzību. Tā nav sasniedzama “divu klikšķu attālumā”, tā nav nedz viegli pieejama, nedz arī viegli pārredzama.

Ņemot vērā minēto, DVI ir pamats norādīt uz to, ka informācijas sistēmā informāciju par privātuma aizsardzību nav izvietota “divu klikšķu attālumā”, tās iegūšanas (meklēšanas) veids ir sarežģīts, laikietilpīgs. Līdz ar to tas neatbilst labās prakses piemēriem.

Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 66.panta pirmā daļa paredz, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (legitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Izvērtējot šajā administratīvajā aktā norādīto, DVI secina, ka Regula ir pieņemta 2016.gada 27.aprīlī un no 2018.gada 25.maija ir tieši piemērojama, uz pārzini ir attiecināmi VDAR nosacījumi. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta pirmajā daļā noteikto valsts pārvalde ir pakļauta likumam un tiesībām, no kā izriet, ka līdz ar Regulas tiešas piemērošanas uzsākšanas dienu, TA (kā personu datu apstrādes pārzinim) ir saistoši Regulā minētie nosacījumi, taču, neskatoties uz minēto, **TA līdz šī lēmuma sagatavošanas dienai nav nodrošinājusi sabiedrību ar skaidru Privātuma politiku informācijas sistēmā. Līdz ar to DVI konstatē, ka nav nodrošināta Regulas 5.panta 1.punkta “a” apakšpunktā noteiktā pārredzamības principa īstenošana un Regulas 12.panta 1.punkta prasības,** līdz ar to vienīgi administratīvā akta izdošana var sekmēt TA izpratni par savas rīcības neatbilstību personu datu apstrādi regulējošiem normatīviem aktiem un novērst pārkāpuma turpināšanos. Administratīvais akts tiek izdots ar mērķi aizsargāt datu subjektu Latvijas Republikas Satversmes 96.pantā noteiktās tiesības uz privātās dzīves neaizskāramību – savu personas datu aizsardzību.

Regulas 58.panta 1.punkta “e” apakšpunkts, 2.punkta “d” apakšpunkts nosaka, ka uzraudzības iestādei (DVI) ir pilnvaras iegūt no pārzina un apstrādātāja piekļuvi visiem personas datiem un visai informācijai, kas nepieciešama tās uzdevumu veikšanai, izdot rīkojumu pārzinim vai apstrādātājam saskaņot apstrādes darbības ar Regulas noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā. FPDAL 5.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka Inspekcijai ir tiesības atbilstoši savai kompetencei pieprasīt un bez maksas noteiktajā apjomā un formā saņemt no privātpersonām, valsts pārvaldes institūcijām un amatpersonām pārbaudei

nepieciešamo informāciju, dokumentus vai to kopijas un citus materiālus, tostarp ierobežotas pieejamības informāciju. Savukārt Regulas 31.pants noteic pārziņa un apstrādātāja un attiecīgajā gadījumā pārziņa vai apstrādātāja pārstāvja pienākumu pēc pieprasījuma sadarboties ar uzraudzības iestādi (DVI) tās uzdevumu izpildē.

Ievērojot iepriekš minēto, pamatojoties uz Regulas 58.panta 2.punkta “d” apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, APL 63.panta pirmās daļas 2.punktu, **DVI nolemj uzlikt par pienākumu TA līdz 2020.gada 31.augustam:**

- **nodrošināt pārredzamības principa īstenošanu, izpildot Regulas 5.panta 1.punkta “a” apakšpunktā noteikto principu un 12.panta 1.punkta prasības;**
- **nodrošināt skaidru Privātuma politiku Elektronisko izsoļu vietnē: <https://izsoles.ta.gov.lv>. Tā, lai datu subjektiem tā būtu pieejama ērtā un vienkāršā veidā.**

Pamatojoties uz Regulas 58.panta 1.punkta “e” apakšpunktu un FPDAL 5.panta pirmās daļas 3.punktu, **paziņot DVI par iepriekš minēto pienākumu izpildi rakstiski līdz 2020.gada 2.septembrim (pēdējā diena atbildes nosūtīšanai)**, iesniedzot DVI informāciju par TA veiktajiem pasākumiem personas datu aizsardzībai.

Lēmums tiks paziņots TA, nosūtot to e-adresei informācijas sistēmā.

APL 70.panta pirmā daļa nosaka, ka, ja ārējā normatīvajā aktā vai pašā administratīvajā aktā nav noteikts citādi, administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Saskaņā ar APL 70.panta pirmo un otro daļu un Paziņošanas likuma 9.panta 1.1 daļu administratīvais akts uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2018.gada 5.marta lēmumu Nr.307 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” šo lēmumu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc TA juridiskās adreses atrašanās vietas.

Direktore

J.Macuka

L-2-4.3/4703

IZRAKSTS PAREIZS